

melsen, hvis der virkelig blev Mangel paa Jord, hvis det virkelig blev saadan, at Jorden blev for dyr. For den Sags Skyld behøvede altsaa Venstre ikke at nære nogen Frygt for Bestemmelsen, idet Venstre mener, at tilstrækkelig megen Jord kan faas ad anden Vej. Men der er sikkert en lille Hage ved det, der er sikkert en særlig Grund til, at man fra det store Landbrugs Side er saa bange for denne Ekspropriationsbestemmelse. Og det er den, at der i Lovforslaget i Fjor var den Bestemmelse, at Jorden skulde eksproprieres til den Pris, hvortil den var sat til Ejendomsskyld. Her er det svage Punkt. Forholdet er nemlig det, at det er rent urimelig lavt, man vurderer navnlig Bøndergaarde og de større Gaarde til Ejendomsskyld. Forholdet paa dette Punkt er ganske meningsløst, og jeg forstaar, naar det ærede Medlem Hr. N. C. Jensen talte om, at almindelig menneskeligt Retsind burde bevirke, at man satte sin Ejendom til Ejendomsskyld efter det, den var værd. Jeg forstaar, at en saadan Paamindelse er nødvendig. Men den er saa vist ikke i særlig Grad tiltrængt overfor de smaa Statshusmænd, thi hvis Statshusmændene søgte at faa deres Ejendomme sat til Ejendomsskyld efter det, de virkelig staar dem i, vilde Forholdet blive rent vanvittigt, og det er saamænd slemmt nok i Forvejen.

Jeg staar her med Ejendomsskyldvurderingen fra Klejtrup Kommune i Løvelkredsen, og den viser, hvor urimelig man vurderer til Ejendomsskyld dér. Forholdet er det, at de store Landejendomme til en Værdi af 20 000 Kr. og derover kun er steget med 19 pCt., medens Ejendomme til en Værdi af under 10 000 Kr. er steget med 31 pCt. Jeg skal tage et enkelt Eksempel, der viser, hvor urimelig Ejendomsskyldvurderingen kan være — og saadan er det desværre uhyre mange Steder; der er mange Eksempler, der er lige saa slemme. En Bondegaard med 103 Tønder Land jævn god Jord, hvor der holdes 40—50 Kreaturer og 10—12 Heste, hvor der sidste Aar er opført et nyt Stuehus, som Ejeren selv siger har kostet ham 14 000 Kr., og hvor de andre Bygninger er udmærket gode og store, den vurderer man til 26 000 Kr. Jeg haaber, alle vil indrømme, at det er ganske vanvittigt, og jeg er fuldstændig klar over, at naar man er saa bange for at faa en Ekspropriationsbestemmelse ind i Loven, saa er det, fordi de større Landmænd da vil nødsages til at faa deres Ejendomme sat i nogen Grad til den Værdi, de har. Alle vil sikkert indrømme, at naar en saadan stor og god Gaard sættes

til 26 000 Kr. til Ejendomsskyld, saa er man fuldstændig ude i Farcen. Samtidig med at det sker, sætter man et Beboelseshus i Klejtrup, et Hus med en lille Butik og en Lejlighed, hvortil der ikke er nogen videre Jord, til 10—12 000 Kr., og smaa Huse med 4—6 Tønder Land sætter man til 8—9 000 Kr. Saa urimeligt er Forholdet. Og de Herrer forstaar, at dette influerer paa hele Skatteligningen. Den Mand, der sidder med den store Gaard, og som i Virkeligheden er velhavende, kommer til at eje en ret betydelig Formue, hvis hans Ejendom bliver sat til den Grundskyld, den virkelig burde sættes til; men naar den sættes til 26 000 Kr., saa ejer han ikke noget videre, og saa ikke alene slipper han for at svare den Ejendomsskyld, han skulde, han slipper ogsaa billigere med de øvrige Skatter. Derfor har vi i hvert Fald i Jylland mange Steder i Landkommunerne det Forhold, at dér, hvor der er Industrierbejdere, maa disse svare en Kommuneskat, der maaske er lig den, de største Landmænd svarer; og vi ved jo dog alle sammen, at der er slet ingen Sammenligning mellem den Løvefod, hvorpaa en Landmand, der sidder i en stor og god Bedrift, lever, og den, hvorpaa en Industrierbejder lever. Men vi har Masser af Eksempler paa, at Industrierbejderen maa svare den samme Skat.

Der blev en Gang i Fjor, tror jeg, af et æret Medlem her i Tinget sagt noget om, at vi ude paa Landet endnu havde en stor Skattereserve. Denne Udtalelse blev brugt overordentlig meget, og det er klart, at i Forsamlinger, som bestod af jydsk Landmænd, der er vante til at svare Ejendomsskyld efter det Forhold, jeg her har omtalt, blev denne Udtalelse modtaget med stærk Protest, naar den blev lagt ud paa rette Maade. Men Forholdet er faktisk det, at man vurderer de store Gaarde urimelig lavt, og det efter den nye Skyldvurdering (*Martin Hansen*: Den er ikke færdig!). Det ærede Medlem Hr. Martin Hansen siger, at den ikke er færdig. Jeg haaber, at Over-Skyldraadet vil omstøde hele den Vurdering, der er lagt i Klejtrup Kommune, men jeg maa sige, atskald Over-Skyldraadet omstøde alle de Skyldvurderinger, der er lige saa gale, som denne i hvert Fald er, saa faar det et meget stort Arbejde. Jeg haaber, det vil gøre det og vil gøre det godt; det trænges der saa vist haardt til.

H. C. Hansen: Naar man har fulgt Debatten i disse Dage om Jordspørgsmaalet, har man lagt Mærke til den store Interesse, der har været derom; og det er ikke uden